రూపవాణి

'విశాలహృదయాలు' చిత్రంలో చలం, చంద్రకళ.

చిత్రసమీక్ష.

విశాలహృదయాలు

నిర్మాణం: భాస్కర్ ఆర్ట్స్ థియేటర్స్
నిర్మాత: శ్రీ డి కృష్ణమూర్తి
దర్శకుడు: శ్రీ బి ఎస్ నారాయణ
సంభాషణలు: శ్రీ బొల్లిముంత శివరామకృష్ణ
పాటలు: శ్రీ దాసరథి, కొసరాజు, చిరంజీవి రాజశ్రీ
ఛాయ: శ్రీ కె రామచంద్ర
సంగీతం: శ్రీ టి వి రాజు
కళ: కుదురవల్లి నాగేశ్వరరావు
[illegible] జెన్సన్, ఏ స్వామి,
[illegible] ఎం డి వాల్కే
పాత్రధారులు: శ్రీ ఎన్ టి రామారావు, కృష్ణకుమారి గుమ్మడి, చంద్రకళ(కొత్తనటి) రేలంగి హేమలత, నాగభూషణం, గిరిజ నాగయ్య, చలం కుటుంబరావు, [illegible], మాస్టర్ రవి మున్నగువారు

సమాజంలో అంతస్తులు ఒక పెద్ద సమస్య అయిపోయింది ఈ అంతస్తుల అహంకారంలో ఆత్మబంధుత్వాలు కూడా అడుగునపడిపోతాయి చివరకు దైవికంగానో, ఇతరత్రానో పరిస్థితులు తలక్రిందులైనపుడుగాని పశ్చాత్తాపము కలిగి అహంభావాలకు స్వస్తిచెప్పి ఆత్మీయతను గుర్తించడం జరగదు

అటువంటి పరిణామాన్నే వివరించే ఇతివృత్తంగల చిత్రమిది

లక్ష్మీపతి అండ్ కంపెనీ మానేజరు శ్యామం ఆయన భార్య సుశీల కొడుకుని కని చనిపోయింది లక్ష్మీపతి తన ఏకైక పుత్రికా రత్నాన్ని విశ్వనాథానికి రెండో భార్యగా ఇచ్చారు అయితే తన కుమార్తెతో జరిగిన ఈ పెళ్ళిని గురించికాని, విశ్వనాథానికి కొడుకు వున్నాడు గాని ఎవ్వరికీ ఎప్పటికీ తెలియనీయరాదని షరతు పెట్టాడు

విశ్వనాథం కొడుకు శంకరం భద్రయ్యతాత గారి వద్దనే పెరుగుతున్నాడు కొడుకు కాలేజీ చదువుకు విశ్వనాథమే రహస్యంగా డబ్బు పంపుతూ తన స్నేహితుడు పట్టాభి ఇంట్లో బసఏర్పాటుచేశాడు

పట్టాభికి ఇద్దరుకుమార్తెలు పెద్దపిల్ల పార్వతిని విశ్వనాథం రెండోభార్యకొడుకు మనోహరానికిచ్చి పెళ్ళి చెయ్యాలను కొన్నారు కాని శంకరం పార్వతి ప్రేమించుకొన్నట్లు తెలుసుకొన్న పట్టాభి వారికి పెళ్ళి చేసి ఇంటినుంచి వెళ్ళగొట్టాడు

ఆస్తిపాస్తులు లేని శంకరం భార్యనగలు అమ్మి, పాడి పశువునలతోను, కూరపాదులు పెట్టుకొని శ్రమ జీవనం సాగిస్తున్నాడు

భద్రయ్యముందు ఈ పెళ్ళికి ఆగ్రహించినా వారిని చేరదీసి, ఆ తర్వాత చనిపోయాడు ఆ దంపతులకు పుట్టిన కొడుకుకు తాతగారి పేరే పెట్టారు

పార్వతి చెల్లెలు ఇందిరకు విశ్వనాథంరెండో కొడుకు మనోహరంతోపెళ్ళి నిశ్చయమైంది పార్వతికి శుభలేఖ వచ్చింది

పెళ్ళి అయిన నాటి నుంచి పుట్టింటికి వెళ్ళని పార్వతిని తీసుకుని శంకరం వెళ్ళాడు కాని పార్వతి చెల్లెలు అందరు వారి దారిద్ర్యాన్ని వేలెత్తి చూపారు ఒక నగ పోతే పార్వతి కొడుకు మీద నింద మోపారు

"మీరు నాకాళ్ల ముందుకు వచ్చేవరకు ఈ ఇంటి గడప తొక్కను" అని ప్రమాణంచేసి శంకరం పార్వతితోకూడా వెళ్ళి పోయాడు

పార్వతిని అవమానించినందుకు తల్లి జానికమ్మ బాధపడింది. బావా అంటూ ఒక్క పలుకరించకపోయినా పట్టాభి కంట్రాక్టరుగా కట్టిన ఇళ్ళు కూలడంతో ప్రభుత్వం కేసు పెట్టింది పార్వతిని చూడనిదే జానికమ్మ బ్రతక దన్నారు డాక్టర్లు. పట్టాభికి తనకు అంతస్తుల భేదంతీరి అతడు పిలిచి ఎపుడేవస్తానన్నాడు శంకరం.

ఆ అంతస్తులు తగ్గాయా? పార్వతి తల్లిని చూసిందా? జానికమ్మ ఏమైంది? అన్న ప్రశ్నలకు వెతాక సన్ని వేశమే జవాబిస్తుంది.

చిత్రం ప్రారంభ దృశ్యంనుంచి చివరివరకూ

'విశాల హృదయాలు' చిత్రంలో ఎన్ టి రామారావు

సభ్యతతోకూడిన సన్నివేశాలతోనిండి ప్రేక్షకుని కూర్చున్న చోటునుంచి కదలనివ్వలేదు

కమలాలక్ష్మణ్ 7 నిమిషాల నృత్యం చిత్రానికి ఒక అలంకారం పి లీల పాడిన నటరాజ, కన్నులవిందు కమ్మనిశోభ చూడగ ఘంటసాల సుశీల పాడిన కలిసిన కన్నులపాట అనేపాటలు హిట్టు కావచ్చును

శ్రీ నాగయ్య చక్కనిహాస్యం అందించారు పనుసేవకుడుగా రేలంగి ఆయన గయ్యాళి భార్యగా గిరిజ నటించారు పార్వతిగా కృష్ణకుమారి, శంకరంగా శ్రీఎన్ టి రామారావు, విశ్వనాథంగా శ్రీగుమ్మడి,భద్రయ్యగా శ్రీనాగయ్య మనోహరంగా చలం,ఇందిరగాకన్నడతార చంద్రకళ, పట్టాభిగా శ్రీ నాగభూషణం తమతమ పాత్రలను సమర్థతతో నిర్వహించారు

విశాలహృదయాలు కుటుంబ సభ్యులంతా చూడదగిన చిత్రం, ప్రేక్షకుల అందరి హృదయాలు విశాలంచేయగల చిత్రమునాను కృష్ణాపిక్చర్సు ద్వారా విడుదల అయిన ఈ చిత్రం ఇప్పుడు విజయవాడ సరస్వతీ టాకీస్‌లో ప్రదర్శింపబడుతున్నది

—ఎం ఎస్ ఎం

తెలుగు చిత్రాలు

ఇల్లాలు

శ్రీ ఎల్ వి ప్రసాద్ పర్యవేక్షణలో శ్రీ ఎ సంజీవరెడ్డి దర్శకత్వంలో కొత్తనటుడు శ్రీ కె వి నాగేశ్వరరావు, గీతాంజలి, చలం,హేమంతి, ప్రభాకరరెడ్డి, నిర్మల, రామన్నపంతులు, రామకృష్ణ, ధూళిపాళ, చదలవాడ, అల్లు రామలింగయ్య జూనియర్ భానుమతి, మున్నగువారితో నిర్మించిన ప్రసాద్ ప్రొడక్షన్సువారిఇల్లాలు చిత్రం పూర్ణావారి ద్వారా విడుదల కాబోతున్నది శ్రీ ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ సంభాషణలు, శ్రీ ఆత్రేయ కొసరాజు శ్రీశ్రీ పాటలు వ్రాశారు శ్రీ కె వి మహదేవన్ సంగీత దర్శకుడు

జ్వాలాద్వీప రహస్యం

మధు పిక్చర్సువారి 'జ్వాలాద్వీపరహస్యం' చిత్రం నిర్మాణం త్వరితగతిని పూర్తికావస్తున్నది శ్రీ కోదండపాణి సంగీతం సమకూర్చిన రెండు పాటలు రికార్డింగ్ జరిగింది

రవీంద్రఆర్ట్సు వారి కొత్తచిత్రం

శ్రీ ఎ నాగేశ్వరరావు, కృష్ణకుమారి, గుమ్మడి, రేలంగి, నాగభూషణం, సూర్యకాంతం, హేమలత, లింగమూర్తి మున్నగు వారితో శ్రీ వి మధుసూధనరావు దర్శకత్వాన రవీంద్రా ఆర్ట్సుప్రొడక్షన్సువారి ఇంకా పేరు పెట్టని సాంఘికచిత్ర నిర్మాణం జోరుగా సాగుతున్నది సెప్టెంబరు అక్టోబరులలో ముఖ్యమైన షూటింగ్ కార్యక్రమం పూర్తిచెయ్యడానికి నిర్మాత శ్రీ టి కృష్ణమూర్తి కృషి చేస్తున్నారు చిత్రంపేరు ఒక పక్షం రోజులలో ప్రకటించబడగలదట

అన్నపూర్ణావారి 'ఆత్మగౌరవం

శ్రీ కె విశ్వనాథ్ దర్శకత్వంలో అన్నపూర్ణావారి 'ఆత్మగౌరవం చిత్రం ఆగస్టు 21 న సెట్స్ మీదకు వెళ్ళింది శ్రీ ఏ నాగేశ్వరరావు. గుమ్మడి. రేలంగి. చలం. అల్లు రామలింగయ్య, కాంచన, రాజశ్రీ, వాసంతి (గెస్టు) పాల్గొంటున్న ఈ చిత్రానికి సంభాషణలు

ప్రీత్ 'నజ్రానే ప్రీత్' చిత్రంలో మీనా ముంతాజ్.

చిత్రసమీక్ష

సుహాగన్

'[illegible]' లనే చిత్రాన్ని నిర్మాత శ్రీ ఎ వి ఎమ్ ప్రొడక్షన్స్ ఆధ్వర్యంలో నిర్మించారు [illegible] చిత్రంలో శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు, గుమ్మడి, శ్రీమతి సావిత్రి, జగ్గయ్య మున్నగువారు నటించగా [illegible]

ఇప్పుడు అ కథనే శ్రీ కె ఎస్ గోపాలకృష్ణన్ దర్శకత్వంలో ఎ వి ఎమ్ ప్రొడక్షన్స్ వారు 'సుహాగన్' పేరట హిందీలో నిర్మించారు

జమీందారు (నజీర్ హుస్సేన్) కుమార్తె శారద (మాలా సిన్హా) జమీందారు స్థాపించిన కాలేజీలో లెక్చరరుగా పనిచెయ్యడానికి వచ్చిన విజయకుమార్ (కీ శే గురుదత్తు) శారద పరస్పరం ప్రేమించుకుని పెళ్ళి చేసుకుంటారు. జమీందారు తన మేనల్లుడు శంకర్ (ఫిరోజ్ ఖాన్) కిచ్చి కుమార్తెను పెళ్ళిచెయ్యా లను కుంటాడు. ఈ పెళ్ళిని హర్షించడు. శోభనం నాటి రాత్రి కొత్తగా మరో కాలేజీలో లెక్చరర్ ఉద్యోగం స్వీకరించిన విజయకుమార్ కాలేజీ ఉత్సవాల సందర్భంలో మేడమీద నుంచి క్రింద పడిపోగా, డాక్టరు దాంపత్య జీవితానికి అర్హుడు కాడని చెబుతాడు. అతడు తన భార్యను శంకర్‌కిచ్చి పెళ్ళిచెయ్య బూనుకుంటాడు. విషం త్రాగి ఆమె మరణిస్తుంది.

శారదగా మాలాసిన్హా, విజయకుమార్‌గా స్వర్గీయ గురుదత్తు చక్కగా నటించారు. నజీర్‌ఖాన్, జాగీర్దార్ (ప్రిన్సిపాల్), ఫిరోజ్ ఖాన్, లీలాచిట్నీస్, ఎస్. వరలక్ష్మి (జమీందారు భార్య)గా తమ పాత్రలకు న్యాయం చేశారు. మదన్‌మోహన్ సమకూర్చిన సంగీతం బాగుంది

నవయుగావారు విడుదల చేసిన ఈ చిత్రం విజయవాడ శేష్‌మహల్‌లో ప్రదర్శించబడింది

అంతర్జాతీయ ఫిలిం ఉత్సవాలలో ఇండియా విజయం

సెప్టెంబరు 12 న ఐర్లెండ్‌లోని కార్క్‌లో జరుగుతున్న అంతర్జాతీయ ఫిలిం ప్రదర్శనోత్సవానికి ఇండియా రెండు ఫీచర్లను పంపిస్తున్నది 'ఫ్రెండ్‌షిప్' 'దిమారియొనైట్స్' అనేవి బ్రిటన్, అమెరికా, రష్యా, పోలెండు, జర్మనులు సహా 25 దేశాలు ఈ ఉత్సవంలో పాల్గొంటున్నాయి

'ఎ క్లాస్ ఇండియా' 'అపోజల్ అఫ్ ది ఇంజన్', అనే చిత్రాలను కూడా ఇండియా పంపిస్తున్నది

ఎడింబరోలో యిటీవలనే ముగిసిన ఫిలిం

1965 ఆగస్టులో శ్రీ వెంకటేశ్వర నాట్యకళాపరిషత్తు [తిరుపతి] వారు నిర్వహించిన నాటకపోటీలలో ప్రదర్శింపబడ్డ 'సిరిసిడులు' నాటకంలో ప్రధానభూమిక ధరించి, దర్శకత్వం వహించి ఉత్తమ నటుడుగా ఎన్నికైన శ్రీ సి హెచ్ కబీరుదాసు, విజయవాడ

ప్రదర్శనోత్సవంలో ఇండియా 'నిర్జన్ సైకతే' అనే బెంగాలీ చిత్రాన్ని, మరి నాలుగు షార్ట్ చిత్రాలను ప్రదర్శించింది

వెనిస్ ఉత్సవంలో సత్యజిత్‌రాయ్'కాపురుష్ చిత్రాన్ని విమర్శకులు అంతగా మెచ్చుకోలేదు

బెర్లిన్ ఫిలిం ప్రదర్శనోత్సవంలో సత్యజిత్‌రాయ్, చారులత 'ఉత్తమనటి గాషేక్స్‌పియర్ వాలా చిత్రంలో మధుర్ జాఫ్రే ఎన్నిక, లోకార్నోలో 'ఆరోహి బెంగాలీ చిత్రానికి రజతపతకం, చెకోస్లొవేకియాల పిల్లల చిత్రంలో స్పెషల్ జూరీ ప్రసంగ్, వెర్వోలిన్ ఉత్తరంలో 'హౌంటెన్ విజిల్ ఇటలీ స్పోర్ట్స్ చిత్రాల ఉత్సవంలో మన హాకీ క్రీడ్ బహుమతులు పొందాయి

శ్రీ భమిడిపాటి రాధాకృష్ణ వ్రాశారు సంగీత దర్శకుడు శ్రీ ఎస్ రాజేశ్వరరావు, నిర్మాత డి మధుసూధనరావు

వీరి తరువాతి చిత్రం 'పూల రంగడు శ్రీ ఆదుర్తి సుబ్బారావు డైరెక్టు చేస్తారు

వీలునామా

జగ్గయ్య, ప్రభాకరరెడ్డి, ఎ హెచ్ నారాయణరావు, కృష్ణకుమారి, గీతాంజలి, స్వర్ణ మున్నగువారితో ఆలయ ఫిలింస్‌వారు నిర్మించిన 'వీలునామా' త్వరలో విడుదల కానుంది శ్రీ పినిశెట్టి మాటలు, శ్రీ దాశరథి , సి నారాయణ రెడ్డి, శ్రీ కొసరాజు పాటలు వ్రాశారు అశ్వత్థామ సంగీత దర్శకుడు

పెళ్ళాడిచూడు

'ప్రేమించి చూడు' చిత్రాన్ని జయప్రదంగా నిర్మించిన పద్మశ్రీవారు శ్రీ పి పుల్లయ్య దర్శకత్వంలోనే 'పెళ్ళాడి చూడు' అనే చిత్రం నిర్మించనున్నారు శ్రీ అక్కినేని నాగేశ్వరరావు ఈచిత్రంలో ప్రధానపాత్ర ధరిస్తారు శ్రీ ముళ్ళపూడి వెంకటరమణ కథ.

చిత్రసమీక్ష

యాదేఁ

నిర్మాణం అజంతా ఆర్ట్స్, నిర్మాత, దర్శకుడు సునీల్‌దత్తు, కథ నర్మ(శ్రీ నర్గిస్, స్క్రీన్ ప్లే ఓంకార్ సాహెబ్, మాటలు: అఖ్తర్ ఉల్ ఇమాన్, పాటలు ఆనంద్‌బక్షీ, సంగీతం వసంత్‌దేశాయ్, ఛాయ రామ్ చంద్ర, శబ్దం ఎస్సి ఎం బారత్‌వాలా, నటులు సునీల్‌దత్తు

పెక్కు దేశాలలో కొందరు నిర్మాతలు, మామూలు చిత్రాలు నిర్మాణం సాగిస్తున్నప్పటికీ, నిర్మాణంలో కొత్త కొత్త ప్రయోగాలు చెయ్యడం జరుగుతున్నాయి సంభాషణలు లేని చిత్రాలు, పాటలు లేని చిత్రాలు 7 వేల అడుగుల నిడివి మించని చిత్రాలు, వచ్చాయి. ఒకే సెట్టుమీద ఒకే నటుడు నటించిన

'యాదే' చిత్రంలో సునీల్‌దత్తు

'యాదే' చిత్రం మొత్తంమీద మన దేశంలో మెచ్చదగిన తొలిప్రయోగాత్మకచిత్రం అని చెప్పవచ్చు

ఇందులో కెమేరా చిత్ర విచిత్రగతులలో నడిచింది క్లోజప్‌లు, శబ్దాలు చిత్రంలోని సస్పెన్సు హెచ్చించాయి

అనిల్ (సునీల్‌దత్తు) ప్రియ అనే అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకుంటాడు పవన్, గీత అనే ఇద్దరు పిల్లలు కలుగుతారు ఏదో వివాదం వచ్చి ప్రియ యింటినుంచి వెళ్ళిపోతుంది ఆమెనుగురించి పిల్లలను గురించి జ్ఞాపకాలతో అతడు పడిన సంతాపం, భార్యతో సంతోషంగా గడిపిన రోజులు తలుచుకుంటూ పొందిన ఆనందానుభూతి — అన్నీ సునీల్‌దత్తు ఎంతో గొప్పగా ప్రదర్శించారు చివరకు భార్యా పిల్లలు వచ్చి ఆత్మహత్యాప్రయత్నం నివారించడంతో దుఃఖభరితమైన అతని హృదయం ఆనంద విస్ఫూరిత మవుతుంది

ఒకే సెట్టుమీద ఒకే నటుడు నటించిన ఈ చిత్రం కనీసం ప్రయోగం ఏవిధంగా వున్నదో గమనించడానికైనా చూసి ఆనందించవచ్చు వసంతదేశాయ్ సంగీతం చిత్రానికి వన్నె తెచ్చింది

శ్రీ వెంకటరమణ ఫిలిమ్సువారు విడుదల చేసిన ఈ చిత్రం విజయవాడ సరస్వతి టాకీసులో ప్రదర్శించబడింది

టూకీవార్తలు

ఆల్‌ఫ్రెడ్ హిచ్‌కాక్ నిర్మిస్తున్న 'టోర్న్ కర్టెన్' చిత్రంలో పాల్ న్యూమెన్‌తో పాటు నటించడానికి జూలీ ఆండ్రూస్‌అనే నటి ఎన్నుకోబడింది

'ఎల్లో రోల్స్ రాయిస్' హాలివుడ్ చిత్రానికి పాటలు వ్రాసిన రిచ్ వోర్స్‌లానీ కింగ్ బ్రదర్స్‌వారి 'మాయా' చిత్రానికి సంగీతం సమకూరుస్తున్నాడు

డాక్టర్ జివాగో చిత్రం డిసెంబర్ 22 న న్యూయార్క్‌లోను, లాస్ ఏంజెల్స్‌లోను విడుదల కాబోతున్నది డేవిడ్ లీన్ డైరెక్టు చేసిన ఈ చిత్రంలో ఓమర్ షరీపు, జూలీ క్రిస్టి, అలెక్‌గిన్నెస్ మున్నగువారు పాల్గొన్నారు

రవిశ్రీవారి 'ఉక్కుమనిషి'చిత్రం

దారాసింగ్, నిషి, హెలెన్ మున్నగువారితో రవిశ్రీవారు నిర్మించిన తెలుగు ఈస్ట్‌మన్ కలర్ చిత్రం వచ్చేవారంలో విడుదల కానుంది

వచ్చేవారం విడుదల కానున్న 'ఉక్కు మనిషి' చిత్రంలో నిషి.

అబ్బ! ఏం బోసినవ్వురా బాబూ!

చిరంజీవి శేఖర్, గుంటూరు.

చిన్న కథ

రాజరథాలు

భోజమహారాజు ఉజ్జయినీ రాజ్యాన్ని పాలిస్తున్నరోజులవి. ఒకనాడు తీర్థయాత్రలు చేయాలనే కోర్కె కల్గింది, రాజునకు. వెంటనే కొంతపరివారాన్ని తీసికొని, రథారూఢుడై బయలుదేరాడు. అలా గంగ, ప్రయాగ, కాశీ, అయోధ్య మొదలగు పుణ్యస్థలాలను దర్శించి తన రాజ్యానికి తిర్గివస్తున్న సమయం.

తిరుగు ప్రయాణంలో ఒకప్పుడు ఒకసన్నని మార్గంగుండా పోవాల్సివచ్చింది. అదేమార్గంలో ఎదురుగా మల్లికమహారాజుకూడా రథారూఢుడై వస్తున్నాడు. అందువల్ల రెండు రథాలు ఎదురెదురుగా తారసిల్లాయి. మార్గం చిన్నది కావడంవల్ల, ఎవరో ఒకరు వెనుకకు తమరథాన్ని మరలించి, మరొకరికి మార్గమివ్వాలి. కానిచో ఏ రథానికి మార్గం సుకరం కాదు.

ఆ రోజుల్లో అటువంటి క్లిష్టపరిస్థితి వస్తే, చిన్నరాజు పెద్దరాజునకు త్రోవనిచ్చి తప్పుకోవాలి. మహారాజు పోయినతరువాతనే చిన్నరాజు పోవాలి. అది ఆ నాటిఆచారం. కాని అధికారంలోను, హోదాలోను భోజమహారాజు, మల్లికమహారాజు సరిసమానులే. ఎవ్వరుముందు తప్పుకొని మార్గమివ్వాలనేది గడ్డుసమస్య అయింది.

అప్పుడు సమస్యాపరిష్కారంకోసం రథసారథులిద్దరు క్షణంసేపు ఆలోచించారు. భోజమహారాజుసారథి మల్లికమహారాజు సారథితో "మిత్రమా! ఇప్పుడు మనకు కల్గిన సమస్యను పరిష్కరించే ఉపాయం నాకు ఒకటి తట్టింది. నీవు మీరాజుయొక్క గుణం, గొప్పతనం, ఔదార్యం, పరాక్రమములగూర్చి కీర్తించు. నేను మారాజు గుణాలను కీర్తిస్తా. మనమిద్దరం పొగడటంలో ఏరాజు తక్కువఅనిపిస్తాడో, వారు వెనక్కుతప్పుకొని, మరొకరికి మార్గమివ్వాలి" అని అన్నాడు

అందుకు మల్లికమహారాజు సారథి ఒప్పుకొని, "నేను మొదట ప్రారంభిస్తాను మా మహారాజు దుర్మార్గుణ్ణి దుర్మార్గంతోను, దయామయుణ్ణి దయతోను, క్రూరుణ్ణి క్రూరంతోను, మంచిని దానంతోను జయించే ధీశాలి కాబట్టి మల్లిక మహారాజుకన్నా మీరాజు గొప్పకాదు నీరథం మళ్ళించి, మాకు మార్గమివ్వు," అని చెప్పాడు

అప్పుడు భోజమహారాజు సారథి చిరునవ్వు నవ్వి, తనవంతుగా కీర్తించడంప్రారంభించాడు "మా భోజమహారాజు దుర్గుణాలను ఓర్పుతో, దుర్మార్గుణ్ణి సౌమ్యతతో, లోభులను విశాలహృదయంతో, మోసగాణ్ణి సత్యవాక్యపాలనతో, హంతకుణ్ణి కరుణతో జయిస్తారు" అని వచించాడు

ఈ సంభాషణను ఆసాంతంగా రథంలో కూర్చుని వింటున్న మల్లికమహారాజు భోజమహారాజుసారథికీర్తనలను అభినందించి, తన సారథితో, "మనరథాన్ని వెనుకకు మరలించు భోజమహారాజు నాకన్న గొప్పవాడు పైగా అంతశ్శత్రువులనె జయించిన ధీనిధి" అని తమ రథం తిప్పుటకై ఆజ్ఞనిచ్చాడు

వెంటనే భోజమహారాజు రథసారథికి మల్లికమహారాజు రథసారథి మార్గమిచ్చాడు

జరిగినవృత్తాంతం భోజమహారాజు తర్వాత తెలిసికొని, తన రథసారథి ఉపాయాన్ని శ్లాఘించి, రత్నహారాన్ని బహుకరించాడు మల్లికమహారాజు సహృదయతను మెచ్చుకున్నాడు

—ఎస్ లీలావతీ శర్మ

వేసే హీరోనే తే

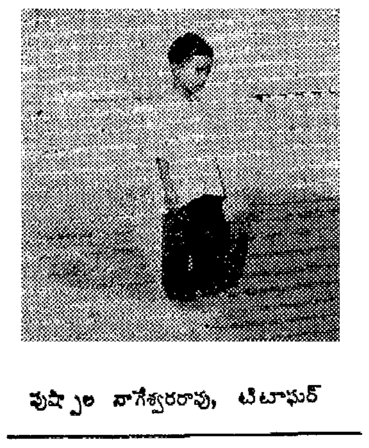

పుష్పాల నాగేశ్వరరావు, టిటాఘర్

నవభారతి

ఇక వ్రాయలేనేమో నవి
అనిపిస్తుంది అప్పుడప్పుడు—
ఎప్పటికప్పుడు నూతన
భావాల్నాలో నాట్యమాడుతుంటయ్!
నాలోన వున్నది కవిత
నీలోనూ వున్నది 'కవిత'
దానిని భాషలో పెట్టితేనే
వస్తుంది మనకి 'ఘనత'
బంగరు అక్షరమాలలో
భావాల వజ్రాలని పొదిగి
'నవభారతి'కి యువతరవు
కానుకగా సమర్పించుదాం—
నవ్యరీతులలో భారతి'ని
నూత్నశోభలతో వెలుగొందింపజేద్దాం

— చక్రవర్తి వేణుగోపాల్,
అనంతపురం.

బాలవిహారం

మూగ జీవులు

"గంగా! వచ్చావు టూడనే పెట్టింది, బాద్ధపుగా రా!" అన్నాడు రామారావు భార్యతో

గంగ కళ్ళల్లో నీరుతిరిగింది బాధగా తల ఊపుతుంది ఇది గ్రహించిన రామారావు, "ఏమిటి గంగా! ఎంతకాలం మురళిని,కన్నను ఒక్కటిలో వుంచుకుంటావు, వాళ్ళకు మనతో ప్రాప్తంలేకపోయింది, వెళ్ళిపోయారు లేచి సరదగా తిరుగు" అంటూ బయటకు నడిచాడు గంగ అయిష్టంగానే లేచి దూడలశాలలోకి నడిచింది.

అప్పుడేపుట్టిన దూడతల్లి దగ్గరే పడుకుంది. చక్కగావుంది. అచ్చు కన్నే ఏమీ భేదంలేదనుకుంది. ప్రేమగా దాని తల నిమురుతూ "మళ్ళీ కన్నమనయింటికి వచ్చిందండీ" అంది సంతోషంగా.

ఆరోజంతా మురళి, కన్న గంగమ్మ స్మృతిపథంలోవుండిపోయారు. ఏపనిచేసినా మురళి చేష్టలు, కన్నచూపులు గంగకళ్ళెదుట మెదుల్తున్నట్టనిపించాయి.

మురళీ'

అరుగుమీద వెండిగిన్నెలో అన్నంకలుపుతూ పిలిచింది. గంగ, జవాబులేదు. మళ్ళీ మళ్ళీ పిలిచింది. రోజూ పిలవగానే గెంతుకుంటూవచ్చే మురళి రాలేదు.

మెట్లుదిగి దూడలశాలలోకి నడిచిందిగంగ, అక్కడేవుంటాడన్న విశ్వాసంతో. గంగఅన్నట్టుగానే మురళి అక్కడే మచ్చరావుదగ్గర దిగులు పడినముఖంతో, కన్నకోసం వెతుకుతున్నట్లున్న కళ్ళతో విచారంగా వున్నాడు.

నాన్నా మురళీ! కన్నకోసమేనా ఈదిగులు కన్న కోసమేనా! నీవులేచి అన్నంతిన్నావంటే బాబాయి తప్పకుండా కన్నను వెతికితెస్తారు" అంది లాలిస్తూ. గంగకూ బాధగానేవుంది కన్నతప్పిపోయినందుకు.

మురళి తలెత్తి నిజంగా కన్నను తెచ్చిపెడతారా?" అన్నట్టు చూసాడు గంగ కళ్ళలోకి

గంగచెప్పిన మాటలు మురళికి, బాబాయి నిజంగా నాకన్నను తెచ్చిపెడ్తాడు అన్నధైర్యం సంతృప్తిని ఇచ్చాయి గంగ బతిమాలినమీదట మురళి అన్నంతిని నిద్రపోయాడు

'కన్న! ఎంతబాగుంటుంది తెల్లని ఆచిన్న ఆవుదూడకుమధ్యమధ్యగావుండే నల్లని మచ్చలు ఎంతో బాగుంటాయి" అనుకున్నాడు నిద్రపోతూ మురళి దాని మెళ్ళో గంగకట్టిన మువ్వలు మురళికి ఎంతోఇష్టం

అయిదేండ్ల మురళి మూగవాడు కన్న ఆవు దూడ మూగవాడైన మురళికి మూగజీవికన్నకు ఏదో అవినాభావసంబంధం! ఇద్దరూ కళ్ళతోనే తమభావాల్ని వ్యక్తీకరించడం నేర్చుకున్నారు వీళ్ళిద్దర్నీచూస్తే గంగకెంతో ముచ్చట

మురళి గంగ అక్కకొడుకు మురళి తల్లి, తండ్రి చిన్నప్పుడే పోయారు అటువంటి సమయంలో మురళి గంగకొడుకుగా రామారావు, గంగచేతుల్లోకి వచ్చాడు గంగకు పిల్లలెవరూలేరు మురళే తనుకన్న కొడుకుగా గంగ భావించుకొంది దురదృష్టం అన్నివిధాలా మురళినే వేధించింది మురళి మూగవాడు! మచ్చ లావుదూడ కన్న, మురళి ఎంతోసన్నిహితులు గంగవచ్చి లోపలకు తీసుకెళ్ళేదాకా మురళి కన్నతో దూడలశాలలోవుండి పోయేవాడు

ఆ రోజు

కన్నను ఎప్పుడూ మిగిలిన దూడలతోటి మేతకు తీసుకెళ్ళలేదు పాలేరు కాని ఈరోజు మురళి నిద్రపోగాచూచి పాలేరు రామన్న కన్నను కూడా తీసుకెళ్ళిపోయాడు రాత్రి చీకటిపడ్డాక ఇంటికివచ్చినప్పుడు, గంగచెప్పినప్పుడు గాని చూసుకోలేదు రామన్న దూడతప్పిపోయిందని గంగ తిట్టినతిట్లు తిని, రామారావుతోడురాగా రాత్రంతా చీకట్లో వెతికారు

ఆరోజు మురళి కనులు మేలుకువేరాలేదు తెల్లవారాకగాని

తెల్లవారగానే మురళి కన్నకోసం వెతికాడు కండ్లతోటి పరిసరాల్ని, ఏది! కన్న ప్రపంచపు హద్దులుదాటి ఏలోకాల్లోకి పోయిందో!

ఎంతోసేపు ఏడ్చాడు మురళి గంగఎంతో వోదార్చింది

మధ్యాహ్నం రామన్న వచ్చిపోయి, నిశ్చలంగా వున్న కన్నను తీసుకొచ్చాడు

మేతకు వెళ్ళేచోటుకు ప్రక్కగావున్న వూబిలో కూరుకుపోయింది కన్న ఎంతోసేపు వెతికాము" అన్నాడు రామారావు గంగతో

గంగకళ్ళల్లో నీరు జలజలారాలింది మురళికి కన్ననుచూడగానే ఆనందం వేసింది కాని నిశ్చలంగా,నిర్మలంగాకదలకలేని ఆకన్నస్వరూపం మురళికి అర్థంకాలేదు ముట్టుకుని ముఖం మీదేరాశాడు, స్థిరంగావుండిపోయి కన్నను చూస్తే మురళికి దిగులువేసింది

మచ్చలావు తనబిడ్డవళ్ళు ప్రేమగానాకింది నోరులేని మాతృహృదయం ఎంత వేదన భరించినదో! మురళి ఎదురుగానే కన్నను దూరంగా ఎక్కడికో తీసుకుపోయారు

మురళి మూగహృదయం తల్లడిల్లిపోయింది తనభావాల్ని వేదన పూర్వకంగా బయటకు కనపడనీయలేని మూగవాడు ఏదో పెన్నిధిని దూరముగా లాక్కుపోయినట్లనిపించింది మురళికి

ఆరోజు మొదలు మురళి అన్నం ముట్టుకోలేదు గంగ,రామారావు భయపడిపోయారు మురళికి జ్వరంకాసింది వరుసగా నాల్గురోజులు దగ్గర్లోవున్న వైద్యుడికి చూపించారు కాని ఫలితం శూన్యం గంగనీరసపడిపోయింది మురళికి ఈప్రపంచంతోటిసంబంధంలేకుండా మగతగానే వుంటున్నాడు మురళి అసలు కళ్ళే తెరవట్లేదు కన్నకోసం ఆపసిహృదయము ఎంత బెంగపడిందో

ఐదవరోజు పొద్దుప్తే మురళి నిర్మలభావ వీచికలోకి నిశ్చింతంగా పోయాడు

ఎక్కడో చనిపోయిందని తెలియని గంగా వాళ్ళు కన్నకోసం ఎంతోగాలించారు, ఎదురుగా తెలిసినట్లుగా చనిపోయిన మురళికోసం ఎక్కడని వెతుకుతారు?

గంగ హృదయం ద్రవించిపోయింది

మళ్ళీ ఈరోజు గంగ, రామారావుల ఇంట్లో సహోదయమైంది

క్రొత్తగా పుట్టిన దూడకు కన్నపేరే స్థిరమైంది

ఈచిన్న దూడతోనే మురళిరూపం గంగకు కన్పించేది

—రాయసం విజయలక్ష్మి,
విజయనగరం

అలవాట్లు పొదుపు

ఇప్పుడు వనం ఎవరినోటవిన్నా 'పొదుపు' మాటె — పొదుపు మాటకొస్తే ముఖ్యముగా రెండుప్రశ్నలు ఎదురవుతాం

1 పొదుపు యెలాచెయ్యాలి? 2 ఎవరు చేయాలి? శ్రీమంతులా, మధ్యతరగతి వారా సామాన్యతరగతివారా?దేశకాలపరిస్థితుల దృష్ట్యా కడపటిరెండుతరగతివారు పొదుపు ఏమాత్రం చేయలేరని నానమ్మకం చాలీచాలని ఆదాయాలతో, ఆకాశాన్నంటే వస్తువులధరతో కడపటి రెండు తరగతులవారు బాధపడుతున్నారు ఆలాంటివారు పొదుపు ఏం చేస్తారు?

మనలో సాధారణంగా చాలమందికి ఏదో ఒక అలవాటు వుంటూనేవుంది కాఫీ, ధూమపానం, నశ్యం, తాంబూలం మొదలగునవి ఈ మధ్య పక్కపాడికూడ ఒక అలవాటుక్రిందే లెక్కకట్టవచ్చు ఎందుకంటారేమో? పిన్నలు మొదలు పెద్దలవరకు ప్రతిఒకరికి, భోజనమైన తరువాత, కాఫీత్రాగిన తర్వాత, సిగరెట్ వగైరాత్రాగిన వెంటనే వేసుకోవడం పరిపాటైంది

ఈ అలవాట్లకు పొదుపుకు శ్రీమంతుల విషయంలో సంబందంలేకపోయినా మధ్య, సామాన్య తరగతుల కుటుంబాల విషయంలో కొంతవరకు సంబంధంవుంది ఎందుచేతనంటే పై రెండు తరగతులకుటుంబాల ఆదాయ—వ్యయములు వారియొక్క ఆదాయం పైనే ఆధారపడి యుంటుంది అలవాట్లకు అయ్యే ఖర్చుకూడా ఆయొకరా ఆదాయంలోనే పరిమితమై వుంటుంది కాబట్టి వీరు తమకనిష్ఠ నిత్యజీవిత అవసరాలు తీరుకొని పొదుపుచేయడము చాలకష్టము వీరి ఆదాయం వ్యయం కన్నా తక్కువేవుంటుంది ఇలాంటి పరిస్థితులలో వీరిని పొదుపుచేయమంటే వస్తులుండి పొదుపు చేయవలసిందే తప్ప యికవేరే గత్యంతరంలేదు పస్తులేవున్నారనుకోండి ఆలా ఎన్ని రోజులు ఇస్తారు ఇక కాలంయింతకన్నా మంచిది వస్తుందనుకోవడం వట్టిభ్రమకాబట్టి అలవాట్లు తగ్గించుకోవడంద్వారా మనం పొదుపుచేయవచ్చు పై అలవాట్లలలో మానేది దియు లేదని కొందరనవచ్చు వారిని పొదుపు

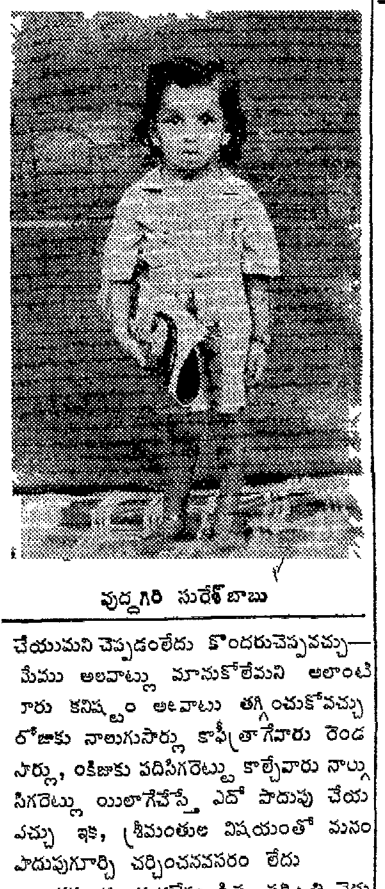

లైబ్రరీకి

పుద్దగిరి సురేశ్ బాబు

చేయుమని చెప్పడంలేదు కొందరుచెప్పవచ్చు—మేము అలవాట్లు మానుకోలేమని అలాంటివారు కనిష్టం అలవాటు తగ్గించుకోవచ్చు రోజుకు నాలుగుసార్లు కాఫీత్రాగేవారు రెండుసార్లు, ఒకిజాకు పదిసిగరెట్టు కాల్చేవారు నాల్గు సిగరెట్లు యిలాగేచేస్తే ఎదో పొదుపు చేయవచ్చు ఇక, శ్రీమంతుల విషయంతో మనం పొదుపుగూర్చి చర్చించనవసరం లేదు

ప్రస్తుతం మనదేశం క్లిష్టపరిస్థితి నెదుర్కొంటూవుంది పాకిస్తాన్‌తో సంఘర్షణ జరుగుతూవుంది చైనా ప్రమాదం ఇప్పటికి తప్పలేదు చీనా—దాన్ని మనం శాయశక్తులా ఎదుర్కొవాలి గట్టిగా బుద్ధిచెప్పాలి ఎలవైన చీనాను ఎదుర్కొనాలంటే మనకూ బలం కావాలి బలం ఉండాలంటే సైన్యాన్ని సమీకరించడానికి సైనిక సామగ్రికి డబ్బుకావాలి అందువలన మనం పొదుపు చేసి తగినంత సహాయంచేస్తే మనదేశాన్ని రక్షించుకోవడమే గాక, దురలవాట్లనుండి మనదేహాన్ని కూడా రక్షించుకోగలవచ్చు

—కాశీ గురురాజారావు,
అనంతపురం
('వీణ నుంచి)

నేను ఆటోమొబైల్ ఇంజనీరును తెలుసా?

చిరంజీవి తాడేపల్లి విజ్ఞాన భాస్కర్.

ఏమమ్మా ఆ ఆలోచన?

చిరంజీవి ఏ శ్యామల, మచిలీపట్నం

బాలకులం!

బాలకులం !
రేపటి పాలకులం !
నవభారత నాయకులం !
  మంగళకర, సుందరతర,
  దివ్యోన్నత, సుభ్రచ్ఛభ
  నిత్యసత్య భావపూర్ణ
  నవభారత నవసమాజ
  నిర్మాణపథ గామికులం !
పోటున పనిభారమెరుగని పరిశ్రామికులం!
పోటున వెనుదీయుటెరుగని అభిజాతకులం
పురానేతిహాస గురుపరంపరాగత
భారత హృదంతర ధర్మదీపకులం !
తిమిరమ్ములు పారద్రోలి, దివ్య
తేజమ్ములు నింపగాను దీక్షితులం !
ఆర్ష సత్సంప్రదాయ సంచాలకులం !
హర్షామోద సౌహార్ద సంధాయకులం !
  అఖండభారతప్రజా హృదయాంత
  రాంతరాల అంతర్వాహినిగనుండు
  అజ్ఞాత సమైక్యభావన పవిత్రభాగీరథీ
  ప్రయశ్శీలభారతీ భారతపదపద్మశ్రీ
  ప్రక్షాళింప బద్ధకంకణులం !
  ప్రతిజ్ఞా పాలకులం ! బాలకులం !
  నవ్యవయస్కులం భవ్యమనస్కులం
  ప్రవిమల కీర్తిప్రభా భాస్వరులం
  ప్రచండ శౌర్యతేజో భాస్కరులం !
క్రాంతి కారకులం !
శాంతిదర్శకులం !
శాంతిశాసకులం !
బాలకులం — ఈ భారత
ధర్మసంస్థ వారసులం !
  బాలకులం !
  రేపటి పాలకులం !
  నవభారత నాయకులం !
  మతోన్మాద విధ్వంసకశక్తు
  వినాశకులం !
  ఉద్ధారకులం
  బాలకులం !
బాలకులం — నేడుమేము !
పాలకులం — రేపుచూడ !
బాలకులం — పాలకులం !
నవభారతనాయకులం !

—స్వర్ణరాజ హనుమంతరావు బి ఏ

బడిపిల్లల వందనం

వందనం వందనం
భారతాంబ వందనం .
అందుకొనవె, ముందుగా ..
బడిపిల్లల వందనం వం
రోజా నిన్ను తలచుచూ .
పూజలు చేస్తాములే
ఎల్లకాలమందు మమ్ము ..
చల్లగ కాపాడవే వం
సముద్రమూ రత్నాలకు
స్థలమని చెపుతారుగా ..
నీ బిడ్డలు రత్నాలని,
నీవు మురిసిపోదువా ? వం
నీవంటే మాకు భక్తి ,
నిన్ను మరచి వుండ మెపుడు
నీవెంటే వుండుమమ్మ,
నీకీర్తిని పాడెదం వం
కవులం మేమేనమ్మా
గాయకులం మేమేనమ్మా
చిత్రకారులం మేమే
శిల్పులమూ మేమేను వం
నీ సేవలు జేతుమమ్మ .
నీ పిల్లల మేమమ్మా .
నీ కీర్తిని నిలుపుటకై .
మేము పుట్టినామమ్మా వం.

—తాడి వెంకటకృష్ణారావు,
పెరికీడు

పాకిస్తాన్‌తో యుద్ధానికి —

చిరంజీవి చీర్ల వెంకట లక్ష్మీ సూర్యకుమారి
తాటిపాక

సుభాషితాలు

కుచ్చితుడైన మిత్రుని వెంటప్రయాణము చేయుటకంటె శత్రువువెంట పోవుట మేలు

• • •

ముఖస్తుతి చేసేవారికి, ముఖస్తుతిపొందే వారికి—యిరువురికి చెరుపువస్తుంది 'బర్క్'

• • •

కడుపుకోసం అప్పుచేసిమెక్కేకన్నా, అప్పు చేయకుండా పస్తుపడుకోవటం మేలు.

• • •

—ఎం. ఏ రషీద్,
ధర్మవరం.